

Волощук Катерина

*д.е.н., професор,
завідувач кафедри економіки, підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський, Україна*

ПРІОРИТЕТИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасний світ стає все більш динамічним і розраховувати на успішну діяльність можуть лише ті підприємства, які здатні генерувати і успішно втілювати у практичну діяльність нові ідеї, нові рішення тощо. Тому саме інноваційний шлях розвитку, що орієнтується на перспективу, відповідає реаліям «нової економіки».

У сучасних умовах наука та науково-технічна сфера відіграють визначальну роль у ефективному розвитку економік передових країн світу. Стрімко зростає наукоємність ВВП, збільшується кількість зайнятих у науково-технічній сфері, нарощуються кошти на її фінансове і ресурсне забезпечення. Світовий ринок наукоємної продукції зростає в 2-2,5 рази швидше, порівняно з темпами росту світової економіки. Разом з тим, в Україні за роки незалежності наука втратила функції впливу на соціально-економічний розвиток, про що свідчать дані Глобального рейтингу конкурентоспроможності, складеного Всесвітнім економічним форумом (ВЕФ). Так, за показниками індексу глобальної конкурентоспроможності (ІГК) у 2016-2017 рр. Україна посідає лише 85 місце (з-поміж 138 досліджуваних країн світу) [1].

Вказане свідчить про відсутність в Україні ефективної системи перетворення результатів наукових досліджень у конкретні економічні здобутки, неспроможність держави створити необхідні умови та стимули для трансферу знань з наукової сфери у виробництво.

Пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні – науково і економічно обґрунтовані та визначені відповідно до Закону про напрями провадження інноваційної діяльності, що спрямовані на забезпечення економічної безпеки держави, ство-

рення високотехнологічної конкурентоспроможної екологічно чистої продукції, надання високоякісних послуг та збільшення експортного потенціалу держави з ефективним використанням вітчизняних та світових науково-технічних досягнень [2]. Вони поділяються на стратегічні та середньострокові пріоритетні напрями. Стратегічні пріоритетні напрями затверджуються Верховною Радою України на період до 10 років. Середньострокові пріоритетні напрями визначаються на період до 5 років і спрямовані на виконання стратегічних пріоритетних напрямів.

Середньострокові пріоритетні напрями інноваційної діяльності загальнодержавного рівня на 2017-2021 роки затверджені Постановою Кабміну України для освоєння: нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, альтернативних джерел енергії; нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки; нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій; впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики; розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки; широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища.

До даних напрямків включено технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу, а саме:

1. Розроблення та впровадження технологій виробництва, збереження і переробки високоякісної рослинницької продукції.
2. Розроблення та впровадження технологій адаптивного ґрунтоохоронного землеробства.
3. Розроблення та впровадження новітніх біотехнологій у рослинництві, тваринництві та ветеринарії.
4. Технологічне оновлення виробництва продукції скотарства та свиначства.
5. Розроблення і впровадження технологій створення високопродуктивних альтернативних джерел для отримання пального.

6. Розроблення та впровадження технологій виробництва діагностик умів захворювань тварин і засобів їх захисту.

7. Розроблення та впровадження технологій виробництва діагностику мів захворювань рослин.

Для реалізації середньострокових пріоритетних напрямів державою запроваджуються заходи щодо:

1) розвитку інноваційної інфраструктури (інноваційних центрів, технологічних парків, наукових парків, технополісів, інноваційних бізнес-інкубаторів, центрів трансферу технологій, інноваційних кластерів, венчурних фондів тощо);

2) першочергового розгляду заявок на винаходи, що відповідають середньостроковим пріоритетним напрямам загальнодержавного рівня;

3) прямого бюджетного фінансування та співфінансування;

4) відшкодування відсоткових ставок за кредитами, отриманими суб'єктами господарювання у банках;

5) часткової компенсації вартості виробництва продукції;

6) кредитів за рахунок коштів державного бюджету, кредитів (позик) і грантів міжнародних фінансових організацій, залучених державою або під державні гарантії;

7) субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам;

8) податкових, митних та валютних преференцій.

Незважаючи на створення певної законодавчої бази, переорієнтація економіки України на інноваційну модель не відбувається [3].

Тому вважаємо, що одна з найважливіших стадій ухвалення суб'єктами господарювання економічних рішень, полягає у виборі альтернативних варіантів інноваційного розвитку на основі відповідності його критеріям оптимальності починається з постановлення цілей і завдань інноваційного розвитку в рамках обраної місії підприємства (конкретних інноваційних орієнтирів), аналізу внутрішніх та зовнішніх умов господарювання, пошуку ресурсів для інноваційної діяльності та ефективного їх розподілу, продовжується генеруванням альтернативних напрямів діяльності та варіантів вибору компонентів які допоможуть підприємству подолати невпевненість у правильності розроблення

напрямку, їх оцінкою, ранжуванням за пріоритетністю впровадження. Для оцінки ефективності реалізації напрямку інноваційного розвитку в умовах обмежених виробничих ресурсів доцільним є застосування методики, що ґрунтується на порівнянні різниці між ціною інноваційної продукції та змінними витратами на її виробництво у розрахунку на одиницю виробничих ресурсів.

Отже, саме за допомогою використання інновацій підприємства мають можливість стати лідерами у конкурентній боротьбі. Однак досягнення цієї мети можливе лише за умови формування чіткої, досконалої та адаптивної системи управління інноваційним розвитком. Все це вимагає глибоких економічних знань і ефективної організації інноваційної діяльності в умовах підприємства.

Список використаних джерел

1. The Global Competitiveness Report 2016-2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reports.wefommm.org/global-competitiveness-report-2016-2017>.
2. Інноваційне забезпечення розвитку сільського господарства України: проблеми та перспективи: монографія / [Ю. О. Лупенко, М. Й. Малик, О. Г. Шпикуляк та ін.]. – К. : ННЦ ІАЕ, 2014. – 516 с.
3. Мазнев Г. Є. Інноваційна діяльність як фактор підвищення ефективності агровиробництва / Г. Є. Мазнев // Актуальні проблеми інноваційної економіки. – 2016. – № 2. – С. 36-47. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apie_2016_2_7.

Волощук Юлія

*к.е.н., доцент кафедри економіки,
підприємництва, торгівлі та біржової діяльності,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський, Україна*

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ГАЛУЗЕЙ АПК

Конкурентні переваги регіональних агропромислових секторів можуть бути суттєво підвищені завдяки ефективному розвитку міжрегіональних культурних, наукових і виробничих зв'язків, сприяти зростанню рівня розвитку людського потенці-